

PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU ZAGROŻEŃ ŻYCIA
I ZDROWIA UCZNIÓW
ORAZ
ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA
I PORZĄDKU NA TERENIE SZKOŁY
w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych
w Szczercowie

Podstawa prawna procedur:

- 1) Art. 1, 5, 68 ust. 1 pkt 6 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 996 ze zm.);
- 2) Art. 6 pkt 1 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 967 ze zm.)
- 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 3, poz. 69 ze zm.);
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015r. poz. 1249 ze zm.)
- 5) „Bezpieczna Szkoła. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole”. Warszawa, sierpień 2017 r.
- 6) „Bezpieczna Szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”. Warszawa, sierpień 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. POWIADAMIANIE RODZICÓW / PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIA O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU BRAKU KONTAKTU Z RODZICAMI / OPIEKUNAMI UCZNIA

III. PRZEMOC FIZYCZNA I PSYCHICZNA

- III. 1 Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania ucznia wobec rówieśników
- III. 2 Postępowanie w sytuacji agresywnego, przemocowego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub pracownika szkoły, naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły
- III. 3 Postępowanie w sytuacji pobicia
- III. 4 Postępowanie w sytuacji pobicia - w przypadku zagrożenia życia
- III. 5 Postępowanie w przypadku zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji
- III. 6 Sytuacja agresywnego zachowania nauczyciela / pracownika szkoły wobec ucznia
- III. 7 Postępowanie w przypadku czynu karalnego
- III. 8 Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego
- III. 9 Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą przestępstwa
- III. 10 Przejawianie zachowań świadczących o demoralizacji
- III. 11 Stwierdzenie dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności
- III. 12 Uzyskanie informacji o wyłudzeniu lub zastraszaniu
- III. 13 Użycie w szkole niebezpiecznych przedmiotów i substancji

IV. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA LUB ZGŁOSZENIA KRADZIEŻY

V. FAŁSZERSTWA W SZKOLE

VI. POSTĘPOWANIE Z NIEJAWNYMI MATERIAŁAMI EGZAMINACYJNYMI

VII. OSOBA OBCA NA TERENIE SZKOŁY

VIII. PAPIEROSY

IX. SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE (ALKOHOL, NARKOTYKI LUB DOPALACZE)

- IX. 1 Podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy
- IX. 2 Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk
- IX. 3 Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inne substancje odurzające

X. WAGARY

- X. 1 Procedury postępowania w sytuacji wagarów ucznia
- X. 2 Uchylenie się od realizowania obowiązku nauki
- X. 3 Zaistnienie sytuacji, kiedy uczeń notorycznie opuszcza pojedyncze zajęcia
- X. 4 Postępowanie w przypadku klasowych - grupowych ucieczek i wagarów

XI. ZACHOWANIA NIEPOKOJĄCE I AUTODESTRUKCJA

- A. Rozpoznawanie uczniów w złym stanie emocjonalnym
- B. Profilaktyka ogólna: zanim dojdzie do niepokojących zachowań lub aktu samobójczego
- XI. 1 Postępowanie w razie podejrzenia, że uczeń przejawia skłonności samobójcze i/lub stosuje czynności mające na celu uszkodzenie własnego ciała (tzw. zachowania autodestrukcyjne)
- XI. 2 Postępowanie w sytuacji realnego zagrożenia próbą samobójczą ucznia
- XI. 3 Postępowanie wobec ucznia, który okaleczył sobie ciało lub podjął próbę samobójczą
- XI. 4 Postępowanie w przypadku, gdy uczeń popełni samobójstwo
- XI. 5 Informowanie o śmierci
- XI. 6 Postępowanie w przypadku informacji o prostytutce wśród nieletnich
- XI. 7 Udział ucznia w grupach destruktywnych (sekty, gangi, pseudokibice)

XII. UCZENNICA W CIAŻY

XIII. SPRAWY SPORNE I KONFLIKTY

XIV. KIEROWANIE UCZNIÓW NA BADANIE DO PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

XV. URZĄDZENIA MULTIMEDIALNE

XVI. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH TRUDNYCH

- XVI. 1 Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego
- XVI. 2 Procedura postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego
- XVI. 3 Procedura postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły
- XVI. 4 Postępowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenia bombowego
- XVI. 5 Sytuacja otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego
- XVI. 6 Czas zagrożenia bombowego oraz ogłoszenie alarmu bombowego
- XVI. 7 Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby
- XVI. 8 Postępowanie w razie wykrycia/znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu)

XVII. POZOSTAŁE SYTUACJE ZAGROŻENIA

WSTĘP

Osoby odpowiedzialne i zarządzanie

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności, osoba wyznaczona przez dyrektora np. wychowawca/pedagog szkolny/psycholog szkolny. Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki lub osoba przez niego wyznaczona.

Obowiązki pracowników szkoły

- zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury oraz znajomość zadań na wypadek uruchomienia procedury
- czynny udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury
- każdy powinien mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury
- wychowawcy we wrześniu zapoznają uczniów klas I z zasadami w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury oraz regularnie im o nich przypominają w ramach godzin wychowawczych, wychowawcy klas starszych regularnie o nich przypominają w trakcie godzin wychowawczych, wpisując temat do dziennika elektronicznego
- stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową

Jeżeli uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innej sytuacji niezgodnej z zasadami panującymi w szkole, natychmiast zgłasza zaistnienie tego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej (nauczycielowi, pracownikowi szkoły, wychowawcy).

Z każdego incydentu (bez względu na intensywność zdarzenia) sporządzona zostaje **notatka służbowa (która uwzględnia datę, miejsce, osoby-ofiara, sprawca, świadek, osoba sporządzająca notatkę, podjęte działania)**.

Sporządza ją nauczyciel /wychowawca klasy/pedagog/psycholog/dyrektor – w zależności od tego, do kogo zostali skierowani uczniowie zaraz po zajściu.

I

PROCEDURA POWIADAMIANIA RODZICÓW / PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIA O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

(m.in. trudności w nauce, zachowania niezgodne ze statutem i regulaminami szkoły, niepokojące zachowania np. obniżenie nastroju, wycofanie się, izolacja od rówieśników, nadmierna senność i inne, które wychowawca uzna za niepokojące)

1. Wychowawca klasy lub pracownik szkoły, który zauważył niepokojące zachowania przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem. Jeżeli nie czuje się na siłach prosi o wsparcie pedagoga/psychologa.
2. Osoba, która pozyskała informacje lub zaobserwowała niepokojące zachowania informuje o tym wychowawcę klasy.
3. W przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog/psycholog, dyrekcja).

4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi i sporządza z niej notatkę służbową. Zobowiązuje jednocześnie rodziców/opiekunów do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. W przypadku, gdy uczeń otrzymał sankcję zgodnie ze statutem szkoły wychowawca przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) pisemną informację na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji.
6. W przypadku braku współpracy z rodzicami/opiekunami (nie odbierają telefonu/nie zgłaszają się do szkoły lub ich działania nie przynoszą poprawy zachowania, wychowawca klasy w konsultacji z pedagogiem/psychologiem/dyrektorem szkoły podejmuje decyzję o wystosowaniu pisma do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.
7. W przypadku, gdy uczeń jest już objęty nadzorem kuratorskim wychowawca kieruje pismo do sądu z informacją o powtarzających się zachowaniach ucznia, niezgodnych z zasadami panującymi w szkole, wraz z informacją o podjętych działaniach.

II

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU BRAKU KONTAKTU Z RODZICAMI / OPIEKUNAMI UCZNIA

1. W przypadku, gdy rodzic/opiekun nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym (np. na zebraniach z rodzicami lub w związku z zachowaniem dziecka), wychowawca prosi rodzica/opiekuna o przybycie do szkoły, wykorzystując takie formy nawiązywania kontaktu z rodzicem jak:
 - wpis do zeszytu ucznia,
 - wiadomość poprzez dziennik elektroniczny,
 - kontakt telefoniczny,
 - pisemne zaproszenie/wezwanie.Podjęte działania wychowawca dokumentuje.
2. W przypadku dwukrotnego braku reakcji ze strony rodzica/opiekuna wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru, z jednoczesną informacją o konsekwencjach dalszego braku kontaktu (poinformowanie sądu rodzinnego o podejrzenie niewydolności wychowawczej).
3. W przypadku, gdy rodzic/opiekun nie reaguje na trzecie wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły podejmuje dalsze przewidziane prawem działania: kieruje wniosek do sądu rodzinnego w sprawie zbadania sytuacji rodzinnej ucznia i wypełniania przez jego rodziców/opiekunów podstawowych obowiązków z jednoczesnym powiadomieniem rodziców/opiekunów o wystosowaniu wniosku.

III

PRZEMOC FIZYCZNA I PSYCHICZNA

III. 1

Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania ucznia wobec rówieśników

(m.in. popychanie, kopanie, obraźliwe słownictwo, szyderstwo, zastraszanie, naruszenie nietykalności osobistej)

Podczas lekcji:

1. Próba przerwania zachowania agresywnego. Wpisanie uwagi do dziennika elektronicznego (można to zrobić po interwencji).

2. Pomimo poprawy zachowania po zakończonych zajęciach prowadzący lekcję przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem, przypominając o konsekwencjach powtarzania się takich zachowań.
3. Jeżeli jest taka konieczność wzywa się pielęgniarkę lub pogotowie ratunkowe.
4. W przypadku braku poprawy lub kontynuacji w.w zachowań prowadzący lekcję wykonuje telefon do sekretariatu szkoły w celu skierowania ucznia na rozmowę z pedagogiem szkolnym. Pedagog szkolny odbiera ucznia z sali i przeprowadza z nim rozmowę. W przypadku nieobecności pedagoga, nauczyciel prosi o rozmowę z wychowawcą/psychologiem/w ostateczności dyrektorem szkoły.
5. Powiadomienie wychowawcy klasy o niewłaściwych zachowaniach ucznia.
6. Wychowawca wzywa na rozmowę rodzica/opiekuna prawnego oraz pisemnie informuje kuratora sądowego – jeżeli sprawowany jest nadzór. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga szkolnego/psychologa. W razie konieczności uczeń odbywa regularne rozmowy z pedagogiem szkolnym lub zostaje skierowany na konsultacje do psychologa szkolnego.
7. Ofiara zostaje objęta pomocą pedagoga/psychologa szkolnego.
8. Wychowawca wyciąga konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.

Na terenie szkoły:

1. Próba przerwania niewłaściwych zachowań. Jeżeli jest taka konieczność wzywa się pielęgniarkę lub pogotowie ratunkowe.
2. Poinformowanie wychowawcy/wychowawców o zdarzeniu. Jeżeli nie ma ich na terenie szkoły – pedagoga, psychologa, dyrektora.
3. Rozmowa z uczniami w celu ustalenia przyczyn i przebiegu zajścia. Rozmowy powinny odbywać się oddzielnie z każdym uczniem, z uwzględnieniem świadków zdarzenia. Sporządzenie notatki ze zdarzenia (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany) wraz z podpisami uczniów/świadków.
4. Jeżeli jest taka konieczność pedagog, psycholog obejmują szczególnym wsparciem ofiarę/świadków zdarzenia.
5. Poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów o zaistniałej sytuacji.
6. Jeżeli tuż po interwencji następuje kontynuacja zachowań, zastraszanie lub podejrzenie kontynuacji zachowań konieczne jest wezwanie Policji oraz rodziców.
7. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem szkoły sankcji w stosunku do ucznia/uczniów w oparciu o statut szkoły wraz z wpisaniem uwagi do dziennika elektronicznego.
8. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji.
9. Gdy zachowania się powtarzają: Skierowanie ucznia wraz z rodzicami do pedagoga szkolnego. Jeżeli jest taka konieczność skierowanie ucznia wraz z rodzicami do psychologa szkolnego lub/i na badania specjalistyczne.
10. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji.

III. 2

Postępowanie w sytuacji agresywnego, przemocowego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub pracownika szkoły, naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (m.in. wyzwiska, zastraszanie, obraźliwe komentarze także na tle seksualnym, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia, stworzenie zagrożenia zdrowia lub życia, groźby, rzucanie przedmiotami, obsceniczne gesty, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)

W przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja.

1. Jeżeli sytuacja ma miejsce w klasie prowadzący lekcję upomina ucznia, próbuje go uspokoić.
2. W przypadku braku reakcji wzywa telefonicznie dyrektora szkoły lub osobę, która może mu udzielić natychmiastowej pomocy. Celem nadrzędnym jest przerwanie zachowania oraz zapewnienie bezpieczeństwa prowadzącemu zajęciu oraz pozostałym uczniom.
3. Dyrektor zapewnia nauczycielowi bezpieczeństwo, a w razie potrzeby pomoc przedmedyczną i wzywa pogotowie. Separuje ucznia od nauczyciela/pracownika szkoły, a klasie zapewnia opiekę innego pracownika szkoły. W razie potrzeby wzywa do pomocy pedagoga/psychologa, aby przeprowadził rozmowę ze sprawcą oraz uczniami w klasie. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
4. Dyrektor podejmuje kroki adekwatne do zagrożenia - zawiadomienie organów policji. Informuje telefonicznie także rodziców ucznia/uczniów o zaistniałej sytuacji. W razie potrzeby prosi o zgłoszenie się rodziców/opiekunów do szkoły.
5. Dyrektor bada sprawę i sporządza szczegółową dokumentację zajścia (notatki z rozmów z poszkodowanym, świadkami, uczniem-sprawcą, rodzicami/ pedagogiem/ psychologiem/ wychowawcą klasy).
6. Dyrektor szkoły wraz z wychowawcą wpisują uwagę do dziennika elektronicznego oraz ustalają sankcje w stosunku do ucznia/uczniów w oparciu o statut szkoły.
7. Dyrektor pisemnie informuje kuratora o zdarzeniu, jeżeli sprawowany jest nad uczniem nadzór sądowy.
8. Wychowawca/pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z klasą, aby wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
9. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.
10. Jeżeli jest taka konieczność dyrektor zapewnia ofierze oraz świadkom zdarzenia wsparcie pedagoga/psychologa szkolnego.
11. Po powrocie ucznia/uczniów do szkoły uczeń zostaje poinformowany przez wychowawcę o podjętych działaniach oraz sankcjach. Po konsultacjach z rodzicami / opiekunami / kuratorem sądowym uczeń zostaje skierowany na regularne spotkania z pedagogiem/psychologiem szkolnym.
12. Wychowawca monitoruje zachowanie ucznia/uczniów.

III. 3

Postępowanie w sytuacji pobicia

1. Celem nadrzędnym jest próba zatrzymania zachowania i zapewnienia bezpieczeństwa uczniom oraz świadkom zdarzenia.
2. Jeżeli jest taka konieczność wzywa się pielęgniarkę szkolną lub pogotowie ratunkowe.
3. Osoba interweniująca w trakcie lub po zdarzeniu zawiadamia wychowawców klas (jeśli są nieobecni – pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora).
4. Z uczniami przeprowadza się oddzielnie rozmowy, w celu ustalenia przyczyn i przebiegu zdarzenia -notatkę.
5. Wychowawca klasy lub osoba upoważniona przez dyrektora szkoły powiadamia rodziców uczniów.
6. Odbywają się spotkania mediacyjne z rodzicem/opiekunem prawnym ucznia poszkodowanego i odpowiedzialnego za pobicie w obecności dyrektora lub pedagoga – notatki.
7. W szczególnych przypadkach (jeśli zdarzenie ma miejsce nie po raz pierwszy, po uprzedzeniu rodziców obu stron konfliktu o skierowaniu sprawy na policję lub na wyraźne życzenie którejś ze stron) o fakcie pobicia się uczniów powiadomiona zostaje policja, która prowadzi dalsze postępowanie wyjaśniające.
8. Jeśli sprawca zdarzenia objęty jest dozorem kuratorskim pedagog informuje kuratora o zdarzeniu.
9. Jeśli wymaga tego sytuacja, osoba poszkodowana, sprawca oraz osoby biernie uczestniczące w zdarzeniu otrzymują opiekę psychologa.
10. Konsekwencje dla sprawcy pobicia: kara zgodnie z zapisami w statucie szkoły.

III. 4

Postępowanie w sytuacji pobicia - w przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny)

1. Świadek zdarzenia wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
2. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
3. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.
4. Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
5. Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
6. W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
7. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia - szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

III. 5

Postępowanie w przypadku zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji

(m.in. wulgarne słownictwo, dokuczliwe zachowania w stosunku do rówieśników / nauczyciela, brak reakcji na polecenia nauczyciela, lekceważenie nauczyciela, uporczywe przeszkadzanie innym uczniom na lekcji, samowolne opuszczenie klasy)

1. Upomnienie słowne i próba uspokojenia sytuacji w klasie.
2. Wpisanie uwagi do dziennika elektronicznego.
3. Pomimo poprawy zachowania po zakończonych zajęciach prowadzący lekcję przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniami, którzy zakłócali przebieg zajęć, przypominając o konsekwencjach powtarzania się takich zachowań.
4. W przypadku braku poprawy lub kontynuacji w.w zachowań prowadzący lekcję wykonuje telefon do sekretariatu szkoły w celu skierowania ucznia na rozmowę z pedagogiem szkolnym. Pedagog szkolny odbiera ucznia z sali i przeprowadza z nim rozmowę. W przypadku nieobecności pedagoga, nauczyciel prosi o rozmowę z wychowawcą/psychologiem w ostateczności z dyrektorem szkoły.
5. Powiadomienie wychowawcy klasy o powtarzających się niewłaściwych zachowaniach ucznia.
6. Wychowawca klasy powiadamia telefonicznie rodziców/prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego, jeżeli jest sprawowany nad uczniem nadzór oraz wyciąga konsekwencje wobec ucznia zgodne ze statutem szkoły.
7. Jeżeli zachowanie nie ulega poprawie wychowawca wzywa na rozmowę rodzica oraz pisemnie informuje kuratora sądowego – jeżeli sprawowany jest nadzór. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga szkolnego/psychologa. W razie konieczności uczeń odbywa regularne rozmowy z pedagogiem szkolnym lub zostaje skierowany na konsultacje do psychologa szkolnego i/lub na badania specjalistyczne za zgodą rodzica. Wychowawca wyciąga konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.
8. W przypadku braku współpracy z rodzicami/opiekunami (rodzice nie odbierają telefonu / nie zgłaszają się do szkoły lub ich działania nie przynoszą poprawy zachowania, wychowawca klasy w konsultacji z pedagogiem/psychologiem/dyrektorem szkoły podejmuje decyzję o wystosowaniu pisma do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną. W przypadku, gdy uczeń jest już objęty nadzorem kuratorskim wychowawca kieruje pismo do sądu z informacją o powtarzających się zachowaniach ucznia, niezgodnych z zasadami panującymi w szkole, wraz z informacją o podjętych działaniach.

III. 6

Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania

nauczyciela/pracownika szkoły wobec ucznia (m.in. wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia - z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).

1. Obserwator zdarzenia natychmiast próbuje przerwać atak, zwracając uwagę na konsekwencje, z jakimi się wiąże zachowanie.
2. Na wniosek ucznia/ rodzica /pracownika szkoły/, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
3. W przypadku potwierdzenia się zarzutów - podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika - powiadomienie odpowiednich organów.

III. 7

Postępowanie w przypadku czynu karalnego

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego (przestępstwa) przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję.

Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach:

art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym, art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego, art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków, art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych, art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny, art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków, art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu, art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie, art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży, art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy, art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik, art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego (jeżeli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył lat 17) lub przestępstwa (jeżeli sprawcą jest uczeń, który ukończył 17 lat):

1. Powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
5. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznaną.
6. Dyrektor zabezpiecza ewentualne dowody lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji.
7. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.

III. 8

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Udzielenie pierwszej pomocy, a w razie konieczności wezwanie lekarza za zgodą rodziców (prawnych opiekunów) w przypadku ucznia, który nie ukończył 16 lat.
2. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka natychmiastowe wezwanie lekarza.
3. Powiadomienie dyrektora szkoły.
4. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
5. Pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego.

III. 9

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą przestępstwa

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wezwanie karetki pogotowia ratunkowego..
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia/uczniów.
4. Niezwłoczne wezwanie policji.
5. Zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
6. Pomoc pedagoga szkolnego.

III. 10

PRZEJAWIANIE ZACHOWAŃ ŚWIADCZĄCYCH O DEMORALIZACJI

Postępowanie nauczycieli, którzy uzyskali informację, że uczeń, który nie ukończył 18 lat przejawia zachowania świadczące o demoralizacji, tj. narusza zasady współżycia społecznego, systematycznie uchyla się od obowiązku nauki, przebywa na ucieczce z domu, używa alkoholu lub innych środków odurzających, popełnia czyny zabronione, uczestniczy w działalności grup przestępczych

1. Powiadomienie wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.
2. Rozmowy z uczniem na temat problemu i zobligowanie ucznia do zmiany negatywnego postępowania.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pedagog / dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem / psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela określa statut szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 par. 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

III. 11

Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności

1. Interwencja świadka zdarzenia - powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.

III. 12

Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o wyłudzeniu lub zastraszaniu

1. Osoba interweniująca w trakcie lub po zdarzeniu powiadamia wychowawcę klasy (jeśli nie jest obecny - pedagoga lub dyrektora).
2. Wychowawca klasy lub osoba upoważniona przez dyrektora szkoły powiadamia zarówno rodzica/prawnego opiekuna ucznia poszkodowanego jak i sprawcy.
3. Przeprowadzane są rozmowy ze sprawcą i osobą poszkodowaną w obecności dyrektora szkoły (lub pedagoga lub wicedyrektorów lub wychowawcy klasy). Spotkania organizuje wychowawca klasy.
4. Odbywają się rozmowy z rodzicem ucznia poszkodowanego i sprawcy wyłudzenia lub zastraszania. Spotkania organizuje wychowawca klasy. Rozmowy przeprowadzane są w obecności dyrektora lub pedagoga lub wychowawcy klasy.
5. Decyzją dyrektora szkoły i po konsultacjach z rodzicami o wyłudzeniu lub zastraszaniu pedagog informuje policję, która w dalszej kolejności prowadzi postępowanie wyjaśniające.
6. Jeśli uczeń objęty jest dozorem kuratora sądowego pedagog informuje go o przypadkach zastraszania lub wyłudzenia przez ucznia.
7. Osoba poszkodowana, jeśli jest to konieczne, otrzymuje pomoc pedagoga lub psychologa.
8. Uczeń, który dopuścił się wyżej wymienionych przewinień podlega karom zgodnie z zapisami w statucie szkoły.

III. 13

Postępowanie w sytuacji uzyskania informacji o użyciu w szkole niebezpiecznych przedmiotów i substancji (np. kij bejsbolowy, skalpel, przedmioty przypominające broń palną, rozpylanie gazu)

1. Jeżeli substancja lub przedmiot może spowodować powszechne zagrożenie, należy ewakuować szkołę wg przyjętych procedur.

2. Jeżeli substancja lub przedmiot stanowi istotne zagrożenie dla życia lub zdrowia (np. broń) należy poprosić ucznia o oddanie, jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować ucznia, sprawować nad nim pieczę i wezwać policję; nauczyciel nie ma prawa dokonywać przeszukania.
3. W uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne.
4. Powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły.
5. Powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub policji pieczę nad uczniem sprawuje nauczyciel; po przyjeździe policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy).

IV

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA LUB ZGŁOSZENIA KRADZIEŻY

1. Podjąć czynności wyjaśniające okoliczności zdarzenia.
2. W miarę możliwości dokonać sprawdzenia rzeczy ucznia (plecak, piórniki, kurtka).
Ważne: Nauczyciel nie ma prawa osobiście rewidować ucznia. Uczeń sam dobrowolnie powinien pokazać swoje rzeczy - w obecności jeszcze innego nauczyciela.
3. Jeżeli uczeń odmawia pokazania swoich rzeczy, należy niezwłocznie wezwać policję oraz rodziców ucznia, aby w ich obecności przeprowadzić z uczniem rozmowę wyjaśniającą.
4. Jeżeli został ujawniony podejrzany sprawca, należy o tym fakcie powiadomić dyrektora lub pedagoga szkolnego oraz wychowawcę ucznia oraz sporządzić notatkę, przedkładając ją dyrektorowi szkoły.
5. Na podstawie notatki o zdarzeniu pedagog szkolny o zdarzeniu zawiadamia policję.
6. Uczeń ponosi karę za swój czyn przewidzianą w statucie szkoły.
7. Pedagog szkolny oraz wychowawca ucznia, który dopuścił się kradzieży, powinni zdiagnozować środowisko rodzinne ucznia w celu dokładnego poznania sytuacji materialnej rodziny ucznia. Jeżeli potwierdzą potrzebę pomocy materialnej uczniowi lub jego rodzinie, należy zawiadomić ośrodki pomocy społecznej oraz tam skierować rodziców ucznia.
8. W drastycznych przypadkach wymagających interwencji sądu rodzinnego należy zawiadomić kuratora sądowego.

V

FAŁSZERSTWA W SZKOLE

Postępowanie w przypadku fałszerstwa

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

- dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (np. wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
- przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
- podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,

- podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,
- podanie innego, nieprawdziwego numeru telefonu rodziców/prawnych opiekunów,
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.).
- fałszowanie podpisów w zeszycie ucznia.

Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania szkolnego:

- wychowawca klasy,
- nauczyciel przedmiotu,
- pedagog szkolny,
- zespół wychowawczy,
- dyrektor.

Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

- powiadomienie rodziców ucznia,
- spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa,
- podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców.

W przypadku podrobienia dokumentu szkolnego (dziennik, oficjalne dokumenty szkoły) szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji.

VI

POSTĘPOWANIE Z NIEJAWNYMI MATERIAŁAMI EGZAMINACYJNYMI

1. Za właściwe zabezpieczenie i ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem materiałów egzaminacyjnych odpowiada dyrektor szkoły pełniący funkcję Przewodniczącego Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego.
2. Przewodniczący Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego w obecności innego upoważnionego nauczyciela lub pracownika szkoły dokonuje odbioru zestawów egzaminacyjnych zgodnie z informacją dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej dotyczącą czasu i miejsca odbioru materiałów, a ponadto sprawdza, czy przesyłka nie została naruszona i czy zawiera wszystkie materiały niezbędne do przeprowadzenia egzaminu.
3. Odbioru materiałów może dokonać również nauczyciel upoważniony przez Przewodniczącego Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego. Przy odbiorze musi posiadać dowód osobisty i pisemne upoważnienie.
4. Otrzymane materiały w stanie nienaruszonym Przewodniczący Zespołu Egzaminacyjnego umieszcza w kasie pancernej w sekretariacie szkoły. Na czas przechowywania materiałów klucze do kasy przechowuje tylko dyrektor szkoły - Przewodniczący Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego.
5. Pakiety z zestawami egzaminacyjnymi przechowywane są w zamknięciu do czasu przeprowadzenia egzaminu.
6. Otwarcie pakietów z zestawami egzaminacyjnymi następuje w dniu sprawdzianu lub egzaminu w gabinecie dyrektora szkoły w obecności przewodniczących zespołów nadzorujących oraz przedstawicieli zdających - po jednym uczniu z każdej sali egzaminacyjnej.
7. Po otrzymaniu pakietów z zestawami egzaminacyjnymi przewodniczący zespołów egzaminacyjnych wraz z uczniem przenoszą je do sal egzaminacyjnych i przystępują do czynności zgodnie z instrukcją przebiegu egzaminu maturalnego.

8. Bezpośrednio po zakończeniu egzaminu i wszystkich czynnościach zespołu nadzorującego przewodniczący przekazuje Przewodniczącemu Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego spakowane i opisane zestawy egzaminacyjne, zgodnie z zaleceniami Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej zapisanymi w procedurach.
9. Przewodniczący Szkolnego Zespołu Egzaminacyjnego postępuje dalej zgodnie z instrukcją dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej dotyczącą czasu i miejsca odbioru materiałów.

VII

OSOBA OBCA NA TERENIE SZKOŁY

Postępowanie w przypadku pojawienia się osoby obcej na terenie szkoły

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły, jest osobą obcą.
2. Każdy pracownik ma prawo żądać informacji o celu przybycia osoby obcej na teren szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca pragnie skontaktować się z wychowawcą lub nauczycielem przedmiotu, nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże sekretariatu i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej.
4. W innych wypadkach należy kierować do dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego.
5. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

VIII

PAPIEROSY

Postępowanie w przypadku stwierdzenia, że uczeń na terenie szkoły używa tytoniu/e-papierosów

Uwaga:

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 roku (z późniejszymi zmianami) o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U z dn. 30 stycznia 1996 r.) na terenie szkoły obowiązuje **BEZWZGLĘDNY ZAKAZ PALENIA TYTONIU I WYROBÓW TYTONIOWYCH**.
Kto pali wyroby tytoniowe, nowatorskie wyroby tytoniowe lub papierosy elektroniczne na terenie szkoły podlega karze grzywny do 500 zł.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zgłasza wychowawcy klasy fakt palenia papierosa (e-papierosa) przez ucznia na terenie szkoły, wpisuje uwagę do dziennika. Wychowawca informuje rodziców ucznia o zaistniałym zdarzeniu, zwracając uwagę na szkodliwość palenia, zakaz palenia w szkole i grożącą karę grzywny do 500zł.
2. Przy kolejnym stwierdzeniu palenia - wychowawca udziela uczniowi upomnienia wychowawcy w obecności klasy. Odpowiednia notatka zostaje wpisana do dziennika i do zeszytu ucznia oraz podpisana przez ucznia i jego rodziców. Wychowawca / Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.

3. Jeśli nauczyciel lub inny pracownik szkoły był świadkiem palenia papierosa (e-papierosa) po raz trzeci, wówczas wychowawca wzywa rodziców do szkoły i udziela uczniowi w ich obecności nagany wychowawcy.
4. Wychowawca / Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem i rodzicami, w której uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów, a rodzice zostają zobowiązani do wzmocnienia nadzoru nad dzieckiem. Rodzice podpisują informację o udzieleniu nagany oraz zostają poinformowani o dalszych konsekwencjach w przypadku braku poprawy zachowania ucznia.
5. W przypadku kolejnego złamania zakazu palenia uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły i nie może otrzymać śródrocznej (rocznej) oceny zachowania wyższej niż nieodpowiednia.
6. W przypadku braku poprawy i dalszej demoralizacji dyrektor szkoły:
 - a) informuje sąd ds. nieletnich, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat
 - b) udziela nagany dyrektora z ostrzeżeniem o skreśleniu z listy uczniów włączona do rejestru nagan i upomnień, jeśli uczeń ukończył 18 lat.

IX

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE (ALKOHOL, NARKOTYKI LUB DOPALACZE)

IX. 1

Postępowanie w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiać go samego; stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki szkolnej / pedagoga.
4. Wezwać lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
5. Zawiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja może przewieźć ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia tam ucznia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Należy zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu od odurzania się oraz wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.

8. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.
9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić o tym policję (specjalistę ds. nieletnich) lub sąd rodzinny.
10. Jeżeli uczeń, który ukończył 17 lat, spożywa alkohol na terenie szkoły, należy powiadomić o tym fakcie policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

IX. 2

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki

1. Nauczyciel z zachowaniem środków ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych lub ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji i próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który powiadamia policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IX. 3

Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki lub inne substancje odurzające

1. Odizolowanie ucznia od pozostałych uczniów.
2. Powiadomienie wychowawcy klasy i dyrektora / pedagoga / psychologa szkolnego.
3. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni własnej odzieży, ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji.

Ważne: Nauczyciel nie wykonuje czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia i wezwanie ich do natychmiastowego stawiennictwa. Poinformowanie rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce. W przypadku gdy brak kontaktu z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia, należy sporządzić notatkę służbową, powiadomić kuratora, jeśli uczeń przebywa pod nadzorem kuratorskim.

6. Przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi.
7. Wsparcia należy udzielić również rodzicom / opiekunom prawnym ucznia.
8. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.

Uwaga:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Postępowania Karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez:

- ucznia, który nie ukończył 17 roku życia - należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny,
- ucznia, który ukończył 17 rok życia - należy zawiadomić prokuratora lub policję (art. 4 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich i art. 304 Kodeksu Postępowania Karnego).

X

WAGARY

X. 1

Procedury postępowania w sytuacji wagarów ucznia

1. Wychowawca informuje rodziców o dłuższej niż 3 dni nieobecności ucznia w szkole. W przypadku uczniów nagminnie opuszczających zajęcia wychowawca stara się być w stałym kontakcie telefonicznym z ich rodzicami.
2. Rodzice mają obowiązek systematycznie kontrolować frekwencję dziecka w szkole w przypadku stwierdzonych wagarów (poprzez dziennik elektroniczny lub kontakt z wychowawcą)
3. Wychowawca przekazuje do pedagoga szkolnego informację o uczniach z wysoką absencją oraz zgłasza przypadki utrudnionego kontaktu z rodzicami.
4. Pedagog podejmuje odpowiednie działania, dostosowane do istoty problemu.
5. Uczeń otrzymuje uwagę od wychowawcy klasy w przypadku, gdy opuścił bez usprawiedliwienia 10 godzin. Odpowiednia uwaga zostaje wpisana do dziennika.

6. Uczeń otrzymuje upomnienie od wychowawcy klasy w przypadku, gdy opuścił bez usprawiedliwienia od 11 do 30 godzin lekcyjnych. Odpowiednia notatka zostaje wpisana do dziennika i do zeszytu ucznia i podpisana przez ucznia oraz jego rodziców.
7. Uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy w przypadku, gdy opuścił bez usprawiedliwienia od 31 do 49 godzin lekcyjnych. Odpowiednia notatka zostaje wpisana do dziennika i do zeszytu ucznia i podpisana przez ucznia oraz jego rodziców.
8. Uczeń otrzymuje upomnienie od dyrektora szkoły w przypadku, gdy opuścił bez usprawiedliwienia od 50 do 80 godzin lekcyjnych. Odpowiednia notatka zostaje wpisana do dziennika i do zeszytu ucznia i podpisana przez ucznia oraz jego rodziców.
9. W przypadku braku poprawy frekwencji szkoła przekazuje rodzicom informację o tym, że jest zobowiązana do wszczęcia postępowania administracyjnego i administracyjnej egzekucji realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący.
10. Dyrektor po zapoznaniu się z sytuacją ucznia udziela nagany. Dyrektor informuje policję o uczniu wagarującym, a w przypadku ucznia pełnoletniego w wyniku uchwały Rady Pedagogicznej skreśla ucznia z listy uczniów.
11. Wychowawca jest zobowiązany do przestrzegania zapisów Statutu Szkoły dotyczących oceniania zachowania ucznia nagminnie opuszczającego zajęcia szkolne.

X. 2

Postępowanie wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku nauki

1. Jeżeli nieobecność ucznia trwająca dwa tygodnie nie zostanie usprawiedliwiona w ciągu tygodnia, wychowawca powiadamia o niej rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Informacja może być przekazana telefonicznie lub listownie. Rodzice mogą też być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
2. W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą – rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, indywidualnych spotkaniach – a uczeń w dalszym ciągu uchyla się od obowiązku nauki, wychowawca zgłasza ten fakt pedagogowi szkolnemu.
3. Pedagog sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez rozmowy z nim lub jego rodzicami na terenie szkoły albo w jego domu rodzinnym.
4. Wychowawca, pedagog szkolny i rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku nauki przez danego ucznia.
5. Pedagog i wychowawcy współpracują z kuratorami (w przypadku rodzin objętych nadzorem).
6. W sytuacji, gdy niepełnoletni uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku nauki, tzn. nieusprawiedliwione nieobecności w ciągu miesiąca wynoszą co najmniej 50%, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu prowadzącego, jakim jest gmina. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku nauki jest grzywna. Dyrektor może fakt nierealizowania obowiązku nauki zgłosić też na policję.
7. W przypadku, gdy podjęte działania nie odnoszą skutku, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem i wychowawcą pisemnie informuje sąd rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich) o uchylaniu się ucznia od obowiązku nauki.

8. Sąd rejonowy stosuje odpowiedni środek wychowawczy, zapobiegając w ten sposób demoralizacji ucznia.
9. Uczeń, który nie realizuje obowiązku nauki, a ukończył 18 lat, otrzymuje nagane dyrektora szkoły z ostrzeżeniem o skreśleniu z listy uczniów wpisaną do arkusza ocen.
10. Uczeń pełnoletni, który mimo nagany nie wykazuje poprawy, zostaje decyzją rady pedagogicznej skreślony z listy uczniów.

X. 3

Postępowanie w przypadku zaistnienia sytuacji, kiedy uczeń notorycznie opuszcza pojedyncze zajęcia edukacyjne

1. Rozmowa wychowawcy z uczniem.
2. Poinformowanie pedagoga o sytuacji szkolnej ucznia.
3. Powiadomienie rodziców.
4. Jeżeli sytuacja utrzymuje się nadal, wezwanie rodziców i ucznia na rozmowę z pedagogiem i wychowawcą.
5. Jeżeli sytuacja utrzymuje się nadal uczeń który ukończył 18 lat, otrzymuje nagane dyrektora szkoły z ostrzeżeniem o skreśleniu z listy uczniów wpisaną do arkusza ocen.
6. Uczeń pełnoletni, który mimo nagany nie wykazuje poprawy, zostaje decyzją rady pedagogicznej skreślony z listy uczniów.

X. 4

Postępowanie w przypadku klasowych - grupowych ucieczek i wagarów

1. Incydenty klasowych wagarów odnotowywane są w dokumentacji szkolnej.
2. O zdarzeniu informowani są rodzice.
3. Z zespołem klasowym przeprowadzane są rozmowy, pogadanki dyscyplinujące z udziałem wychowawcy, pedagoga, dyrektora.
4. Powtarzające się klasowe wagary niosą ze sobą konieczność zwołania zebrania z rodzicami, dyrektorem szkoły i pedagogiem.
5. Zakres wiedzy i umiejętności zaplanowany na opuszczone zajęcia klasa musi opanować we własnym zakresie.
6. Uczniowie zostają ukarani zgodnie ze statutem szkoły.

X. 5

Postępowanie w przypadku notorycznego spóźniania się na zajęcia lekcyjne

1. W przypadku wielokrotnego spóźniania się na lekcje (powyżej 2 dniennie) będzie przeprowadzona rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem.

2. Jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie - rozmowa dyscyplinująca z pedagogiem z wpisaniem uwagi do zeszytu ucznia.
3. Brak poprawy postawy szkolnej spowoduje konieczność wezwania rodziców na spotkanie z wychowawcą.

XI

ZACHOWANIA NIEPOKOJĄCE I AUTODESTRUKCJA

A. Rozpoznawanie uczniów w złym stanie emocjonalnym

Rozpoznawanie złego stanu emocjonalnego - każdą nagłą lub radykalną zmianę, wpływającą na wyniki w nauce, obecność na lekcjach lub zachowanie dziecka czy nastolatka - należy traktować poważnie!

Do takich niepokojących zachowań należą m.in.:

- zmiany w zachowaniu (widoczne dla osób, które znają ucznia)
- zmniejszenie wysiłku
- brak zainteresowania zwykle wykonywanymi zajęciami, brak motywacji
- izolowanie się od rodziny, rówieśników
- wypowiedzi na temat sensu życia
- ignorancja tego, co się do niego mówi
- płaczliwość, pogorszenie nastroju, chwiejność zachowań
- wybuchowość, agresywność, zachowania zagrażające sobie lub innym
- ogólne pogorszenie się ocen
- niewłaściwe zachowania w klasie, nie stosowanie się do zasad panujących w szkole
- nieusprawiedliwione lub powtarzające się nieobecności lub wagary
- nadmierne palenie papierosów, lub picie, albo używanie narkotyków
- incydenty prowadzące do interwencji policji
- stosowana przemoc wobec ucznia, trudna sytuacja rodzinna
- uszkodzenia ciała

To tylko niektóre zachowania, jakie powinny wzmóc czujność pracownika szkoły. Należy wziąć pod uwagę etap rozwojowy nastolatka oraz jego skłonności.

Jeśli któryś z tych objawów rozpozna nauczyciel, pedagog czy psycholog szkolny, powinien zawiadomić o tym wychowawcę i podjąć działania zmierzające do dokładnego zdiagnozowania danego ucznia przy współpracy z opiekunem/rodzicem ucznia oraz całym zespołem nauczycielskim, ponieważ takie objawy zwykle wskazują na bardzo zły stan emocjonalny i w niektórych przypadkach mogą doprowadzić do samobójstwa.

B. Profilaktyka ogólna: zanim dojdzie do niepokojących zachowań lub aktu samobójczego

1. Dyrektor szkoły zapewnia realizację działań zmierzających do wzmocnienia zdrowia psychicznego nauczycieli i innych pracowników szkoły:
 - w programie wychowawczo-profilaktycznym ujmuje obszar „Ochrony zdrowia psychicznego uczniów, rodziców i pracowników szkoły”, w którym zawiera najważniejsze obszary profilaktyki zdrowia psychicznego
 - zapewnia dostęp do pomocy specjalistycznej w postaci psychologa szkolnego

- podwyższanie umiejętności personelu szkolnego za pomocą specjalnych kursów nastawionych na poprawę komunikacji między nauczycielami a ich uczniami w złym stanie emocjonalnym i/lub ze skłonnościami samobójczymi, oraz na lepsze uświadamianie sobie i rozumienie ryzyka samobójstwa.
2. Prowadzenie analizy czynników ryzyka i chroniących w obszarze zdrowia psychicznego, zapoznanie rodziców i wychowawców z wynikami.
 3. Realizacja zajęć w ramach godzin wychowawczych w zależności od wyników ankiet oraz potrzeb danej klasy.
 4. Lokalizacja uczniów, u których podejrzewamy występowanie problemów, pogorszenie samopoczucia lub skłonności do zachowań autodestrukcyjnych lub samobójczych.
 5. Wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów:
 - Podkreślać pozytywne doświadczenia życiowe, pomagające młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość.
 - Doceniać najmniejsze starania i sukcesy ucznia (oni często sami ich nie doceniają, bo mają wrażenie, że tak małe rzeczy nie są dla osób dorosłych wartościowe). Pokazywać uczniowi, do czego mu się to przyda i zachęcić do doskonalenia, tak aby mógł odnosić kolejne sukcesy.
 - Używanie konstruktywnej krytyki wobec ucznia dotyczącej konkretnej sytuacji lub zachowania, a nie odnosić się do całokształtu lub nie uogólniać. Uczeń musi wiedzieć, co poprawić i w jaki sposób ukierunkować swoje działanie.
 - Podczas pracy w grupach umożliwić uczniom pracę z każdym kolegą i koleżanką z klasy.
 - Poświęcić dużo czasu na zajęcia integrujące zespół, aktywnie słuchać i najlepiej notować to, co wydaje się zaskakujące, dziwaczne lub niepokojące. Nie rezygnować z integracji w klasach programowo starszych.
 - Podejmowanie prób angażowania uczniów wycofanych w dodatkowe działania na terenie szkoły, ale z uwzględnieniem ich potrzeb i lęków. Zwracanie uwagi w szczególności na uczniów cichych, izolujących się, „grzecznych, ale bez inicjatywy”.
 - Gdy coś nas niepokoi poprosić ucznia o indywidualną rozmowę, nie angażować od razu rodziców (oni pełnią w tym wieku raczej rolę informatora).
 - Spróbować być autorytetem dla ucznia lub poszukać osoby, nauczyciela, który pomoże w rozwoju ucznia.
 - W miarę możliwości lokalizować uzdolnienia i mocne strony uczniów, aby mieć punkt zaczepienia podczas rozmowy lub motywacji do podjęcia działania.
 6. Uczenie wyrażania własnych emocji. Należy nauczyć dzieci i młodzież poważnego traktowania własnych uczuć, oraz zachęcać do zwierzania się rodzicom i innym dorosłym.
 7. Zapobieganie tyranizowaniu i przemocy w szkole. Reagowanie na wszelkie przejawy tych zagrażających zachowań.
 8. Dostarczanie informacji o placówkach, w których można uzyskać pomoc. Upowszechnienie numerów telefonów, które mogą udzielić pomocy nastolatkom i ich rodzinom.

XI. 1

Postępowanie w razie podejrzenia, że uczeń przejawia skłonności samobójcze i/lub stosuje czynności mające na celu uszkodzenie własnego ciała (tzw. zachowania autodestrukcyjne)

1. Zaufaj swemu podejrzeniu, że młody człowiek może przejawiać tendencje samobójcze i autodestrukcyjne. Nie bagatelizuj wypowiedzi ucznia!
2. Powiedz mu, że obawiasz się o niego i staraj się go wysłuchać.
3. Zadawaj pytania bezpośrednio. Nie obawiaj się pytać wprost, czy myśli o samobójstwie, a jeśli tak, to czy je zaplanował.
4. Staraj się nie okazywać, że to, co słyszysz, jest dla Ciebie szokujące. Unikaj dyskusji o tym, czy samobójstwo jest dobre, czy złe ani nie prowadź poradnictwa, jeżeli nie masz do tego kwalifikacji.
Nigdy nie wolno przyrzekać, że zachowasz zamiary ucznia w tajemnicy! Jeżeli jest zagrożenie zdrowia lub życia należy powiadomić o tym rodziców/opiekunów oraz wychowawcę klasy. Jeżeli obawiasz się, że uczeń coś sobie zrobi zapewnij mu bezpieczeństwo, tak aby nie został sam.
5. Usuwanie środków umożliwiających popełnienie samobójstwa z zasięgu ucznia w złym stanie emocjonalnym i/lub ze skłonnościami samobójczymi. Różnego rodzaju nadzór oraz usuwanie lub zamykanie pod kluczem niebezpiecznych lekarstw, pistoletów, broni palnej, pestycydów, materiałów wybuchowych, noży, itp., w szkołach, domach rodzinnych i w innych miejscach jest jednym z ważnych sposobów ratowania życia.
6. Zapewnij sobie, uczniowi i rodzicom pomoc specjalisty. Wytłumacz dziecku, że pomoc jest w zasięgu ręki i że niezbędne jest zwracanie się o tę pomoc w sposób bezpośredni, kiedy tylko pragnienie samobójstwa staje się silne.
7. Upewnij się, że uczeń jest bezpieczny i że osoby dorosłe odpowiedzialne za niego zostały powiadomione i zajęły się nim.
8. Kiedy wydaje ci się, że dziecko uporało się z ostrą fazą kryzysu, śledź uważnie jego dalsze postępy. Wiele osób popełniło samobójstwo po tym, kiedy już wydawało się, że są odnowione i wzmacnione. Ważne, aby pedagog szkolny i psycholog wiedzieli o tym, co się wydarzyło. Mogą pomóc w bardziej wnikliwej obserwacji ucznia.

XI. 2

Postępowanie w sytuacji realnego zagrożenia próbą samobójczą ucznia

1. Jednoznacznie określić rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiać ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbować przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce.
3. Zebrać wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
4. W razie konieczności wezwać pomoc - pogotowie ratunkowe, policję, straż miejską, a w czasie interwencji zadbać, by przebiegała spokojnie i dyskretnie.
5. Ocenić ryzyko dalszego zagrożenia (możliwe, że konieczna będzie hospitalizacja dziecka).
6. Zawiadomić o zdarzeniu dyrekcję szkoły, wychowawcę dziecka oraz rodziców.

7. Chronić ucznia oraz inne osoby przed dodatkową traumą, związaną np. z kontaktem z mediami.

XI. 3

Postępowanie wobec ucznia, który okaleczył sobie ciało lub podjął próbę samobójczą

1. Udzielić pierwszej pomocy. Okazywać wsparcie, akceptację, zrozumienie.
2. Jeżeli jest taka konieczność wezwać pogotowie ratunkowe.
3. Zawiadomić psychologa szkolnego, pedagoga, rodziców, wychowawcę klasy.
4. Uznać próbę samobójczą za fakt historyczny; koncentrować się na głównych problemach ucznia i jeśli to możliwe pozytywnie je przeformułować.
5. Wskazać różne możliwości wsparcia, a co najważniejsze – słuchać ucznia.
6. Ocenić ryzyko ponownej próby samobójczej.
7. Nie wolno ucznia zostawiać samego. Przekazać ucznia rodzicom/opiekunom.

Uczeń, który podjął próbę samobójczą, bezwzględnie powinien otrzymać konsultację specjalisty psychologa, psychiatry.

8. Monitorować zachowanie ucznia po powrocie do szkoły.

XI. 4

Postępowanie w przypadku, gdy uczeń popełni samobójstwo

1. Po samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska zakazania się samobójstwem. Należy zidentyfikować wszystkich uczniów w złym stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć ich większą opieką i wsparciem - takie osoby często identyfikują się z samobójcami. Poprosić psychologa szkolnego, pedagoga o pomoc.
2. Koledzy szkolni, personel i rodzice powinni być poinformowani o wydarzeniu. Należy również stworzyć możliwość przepracowania emocji z tym związanych u psychologa szkolnego lub skierować do specjalisty.
3. W czasie dyskusji i rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy.
4. Nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym ani apeli szkolnych, na których informowanoby o zdarzeniu.
5. Uczniowie, rodzice, personel szkolny powinni otrzymać informację o miejscach, w których uzyskają pomoc w czasie kryzysu, oraz numery telefonów zaufania.

XI. 5

Informowanie o śmierci

Szkoła może stanąć przed koniecznością poinformowania bliskich o śmierci dziecka bądź osoby dorosłej - pracownika szkoły. Takie sytuacje są bardzo rzadkie, ale trzeba przygotować się na taką ewentualność. Każdy przypadek śmierci gwałtownej jest niepowtarzalny i rodzi indywidualne przeżycia.

Istnieją jednak uniwersalne wskazówki, którymi można się w takich sytuacjach kierować.

1. O śmierci ucznia lub nauczyciela, która miała miejsce na terenie szkoły lub w związku z zajęciami szkolnymi, wycieczkami, koloniami itp., powinien poinformować rodzinę dyrektor szkoły lub osoba upoważniona (jednak musi ona kojarzyć się bezpośrednio z administracją szkolną). Dotyczy to oczywiście sytuacji, kiedy jest na to czas. Pozostałe przypadki pozostają w gestii policji, lekarzy, psychologów itp. Nie każdy czuje się na siłach do konfrontacji z ekstremalnymi emocjami rodziny, która doświadczyła śmierci np. dziecka. Wówczas trzeba poprosić psychologa lub pedagoga, aby przejął to zadanie.
2. Powiadamanie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamania za pomocą telefonu lub poczty, jeżeli jest to możliwe. Powinno się to odbywać w mieszkaniu, nigdy na klatce schodowej czy w progu drzwi.
3. Prawidłowe powiadamanie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
 - dostarczyć niezbędnych informacji,
 - udzielać pierwszego wsparcia dla osób bliskich,
 - ochronić godność i okazać szacunek wobec ofiary i powiadamianej rodziny.
4. Powiadomienie powinno odbyć się możliwie jak najszybciej po ustaleniu tożsamości ofiary i osób jej najbliższych.
5. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca itp.) Informacje te są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować bardzo emocjonalnie, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, aby zapewnić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
6. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
7. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze, bez "owijania w bawełnę" i dorabiania różnych historii. Np. "Mam dla pani/pana bardzo złą wiadomość. Pani/pana bliski nie żyje". Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie, tak jak w przypadku kondolencji. Należy zachować się empatycznie, w razie potrzeby udzielić wsparcia fizycznego, np. objąć ofiarę, podać chusteczkę do nosa.
8. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być również proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
9. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego – zaproponować pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się, czy jest coś, co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.
10. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik socjalny lub psycholog, do czasu aż minie pierwsza reakcja - szok lub pojawią się osoby bliskie, np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby w razie potrzeby udzielić informacji lub/i wsparcia i

aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie. Warto podać dane instytucji udzielających wsparcia (np. psychologowie).

11. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem medyków itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie można wspomnieć o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
12. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Informowanie jest obowiązkiem personelu szkoły, nauczycieli, dyrekcji.
13. Absolutnie nie należy powierzać zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

XI. 6

Postępowanie w przypadku informacji o prostytucji wśród nieletnich

1. Powiadomić wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
2. Telefonicznie lub w razie potrzeby pisemnie powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów; zaprosić do rozwiązania problemu.
3. Przeprowadzić z uczniem i rodzicami rozmowę, udokumentować przebieg, w tym ewentualnie spisać kontrakt.
4. Objąć problem pracą zespołu wychowawczego.
5. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub braku efektów prowadzonych działań, powiadomić pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz dostarczyć sądowi lub policji dokumentację z przeprowadzonych działań szkoły i zespołu.

XI. 7

Postępowanie w przypadku udziału ucznia w grupach destruktywnych (sekty, gangi, pseudokibice)

1. Otoczyć ucznia opieką wychowawczą.
2. Jeśli uczeń znajduje się pod opieką kuratora, należy go powiadomić.
3. Nawiązać współpracę z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi, np. ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej.
4. Dokumentować działania.

XII

UCZENNICA W CIĄŻY

1. Wobec uczennicy w ciąży zespół w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca klasowy, nauczyciele przedmiotowi w porozumieniu z rodzicami przygotowują program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.
2. Uczennica może korzystać z następujących form pomocy:

- dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych i sytuacji pozaszkolnej uczennicy,
 - indywidualnych konsultacji przedmiotowych
 - indywidualizacji toku nauczania i oceniania wiadomości
 - dodatkowych egzaminów klasyfikacyjnych bądź poprawkowych w terminie dogodnym dla uczennicy - nie później niż do 6 miesięcy od pierwszego ustalonego terminu.
3. Pedagog /psycholog szkolny przygotowuje plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi.
4. W razie potrzeby szkoła podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy, m.in. współpraca z GOPS, instytucjami charytatywnymi i innymi.

XIII

SPRAWY SPORNE I KONFLIKTY

1. Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:
- a) Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.
 - b) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.
 - c) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem rozstrzyga dyrektor wspólnie z pedagogiem i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice ucznia.
 - d) Konflikt między nauczycielami rozstrzyga dyrektor, a w ostateczności rada pedagogiczna.
 - e) Konflikt między nauczycielem a dyrektorem rozstrzyga rada pedagogiczna, a w konieczności organ prowadzący lub nadzorujący szkołę.
 - f) Konflikt między nauczycielem a rodzicami ucznia rozstrzyga dyrektor, a w razie konieczności rada pedagogiczna, przy czym rodzic ma prawo odwołać się do organu nadzorującego szkołę.
2. Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.
3. Termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony.
4. Z polubownego posiedzenia (dotyczy punktu c, d, e, f) sporządzany jest protokół, przechowywany w dokumentacji szkoły.
5. Stronom wymienionym w ust I pkt. c - f przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od daty polubownego posiedzenia odpowiednio:
- a) stronom wymienionym w ust. I pkt. c - do dyrektora szkoły,
 - b) stronom wymienionym w ust. I pkt. d, e, f - do organu prowadzącego lub nadzoru pedagogicznego.

XIV

KIEROWANIE UCZNIÓW NA BADANIE DO PORADNI PSYCHOLOGICZNO -PEDAGOGICZNEJ

Z pomocy psychologiczno-pedagogicznej mają prawo korzystać wszyscy uczniowie oraz ich rodzice. Rodzice lub pedagog szkolny nawiązują współpracę z pracownikami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, informują o problemach młodzieży i umawiają się na badania w poradni. Rodzic oraz pedagog ma prawo wystąpić do wychowawcy oraz nauczyciela przedmiotu o opinię o uczniu. Składa w tym celu w sekretariacie podanie do dyrektora szkoły z prośbą o opinię wychowawcy lub nauczyciela o uczniu, podając powód swej prośby. Rodzice mogą przekazać szkole opinie o dziecku otrzymaną w poradni. Nauczyciele mają wtedy obowiązek dostosować wymagania edukacyjne do specyficznych możliwości ucznia.

W innych sytuacjach postępowanie reguluje procedura udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.

XV

URZĄDZENIA MULTIMEDIALNE

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych / multimedialnych na terenie szkoły.

1. Uczniowie przynoszą na teren szkoły telefon (lub inne urządzenie elektroniczne/multimedialne) na własną odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
2. Telefony (lub inne urządzenia elektroniczne/multimedialne) muszą być wyłączone lub wyciszone i schowane w torbie/plecaku. Nie można ich używać podczas lekcji lub innych form zajęć (np. spotkań czy uroczystości). Obowiązuje wtedy zakaz rozmów telefonicznych, wysyłania wiadomości, używania jako kamery, aparatu, dyktafonu, a także wykorzystywania jego innych funkcji. Akcesoria do urządzeń przenośnych także muszą być schowane.
3. W razie nieprzestrzegania powyższej zasady uczeń otrzymuje uwagę do dziennika i zostaje zobowiązany do poprawy zachowania.
4. W przypadku powtórzenia się sytuacji uczeń otrzymuje uwagę do dziennika, a telefon / urządzenie zostaje przekazane do sekretariatu i oddane rodzicom po osobistym zgłoszeniu się do szkoły. Rodzice / opiekunowie zostają zobowiązani do wzmocnienia nadzoru nad dzieckiem.
5. W przypadku, gdy u ucznia powtarza się niekorzystne zachowanie dotyczące korzystania z telefonu lub innych urządzeń, wychowawca udziela uczniowi pisemnego upomnienia wychowawcy oraz informuje o dalszych krokach wobec ucznia, jeśli nadmiernie będzie korzystał z telefonu lub innych urządzeń (pkt.6). Odpowiednia notatka zostaje wpisana do dziennika i do zeszytu ucznia oraz podpisana przez ucznia oraz jego rodziców, którzy zostają zobowiązani do wzmocnienia nadzoru nad dzieckiem.
6. Jeśli zachowanie ucznia wskazywać może na nadmierne korzystanie z telefonu lub Internetu, wychowawca powiadamia rodziców oraz psychologa / pedagoga o podejrzeniu uzależnienia. Uczeń może zostać skierowany do poradni psychologiczno-pedagogicznej celem diagnozy uzależnienia (infoholizmu / sieciholizmu). Przykładowe symptomy popadania w uzależnienie to niechęć do

uczestniczenia w lekcji lub w życiu szkoły, niewyspanie, słaba koncentracja, rozdrażnienie, spadek sprawności psychofizycznej, gorsze oceny, pogorszenie relacji z rówieśnikami lub rodziną.

7. Uczniowie mogą na czas lekcji odłożyć telefony / urządzenia na biurko nauczyciela (ławkę przy biurku), by łatwiej było im stosować reguły właściwego zachowania w czasie lekcji i uniknąć korzystania z tych urządzeń.
8. Obowiązuje całkowity zakaz wnoszenia telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych i multimedialnych do sal, w których odbywają się egzaminy.
9. W przypadku nagrywania (lub robienia zdjęć) bez zgody osoby nagrywanej należy powiadomić wychowawcę, dyrekcję, rodziców oraz może nastąpić powiadomienie policji. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.
10. W przypadku umieszczenia w Internecie nagrań / zdjęć uczniów, nauczycieli lub pracowników szkoły bez ich wiedzy, sprawca ponosi karę. Następuje powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców oraz może nastąpić powiadomienie policji. Konsekwencje zgodne ze statutem szkoły.
11. W wyjątkowych sytuacjach, gdy urządzenie ma być wykorzystane przez uczniów jako pomoc dydaktyczna na lekcji, uczniowie stosują się do zaleceń nauczyciela prowadzącego zajęcia.

XVI

POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH TRUDNYCH

XVI. 1

Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego

1. Nauczyciel, pracownik szkoły lub uczeń, który zauważył podejrzane zachowanie się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje dyrektora szkoły lub odpowiednio nauczyciela.
2. Nauczyciel, który uzyskał informację o możliwości ataku terrorystycznego natychmiast informuje dyrektora szkoły lub pracownika sekretariatu.
3. Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon z informacją o zagrożeniu terrorystycznym lub e-mail, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie: najbliższej jednostce Policji lub Straży Gminnej, władzom administracyjnym.
4. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
5. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrekcję szkoły.
6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windę, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone.
7. Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.

8. Po przybyciu Policji na miejsce, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
10. Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to na sprawne i bezpiecznie opuszczenie zagrożonego rejonu.
11. W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania w czasie ewakuacji, chyba, że prowadzący akcją zadecydują inaczej.
12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

XVI. 2

Procedura postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego

1. W przypadku wtargnięcia napastników na teren szkoły należy:
 - 1) poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia;
 - 2) starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi. Zwracać się do uczniów po imieniu, zwiększając szansę ich przetrwania;
 - 3) pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chce się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem;
 - 4) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych;
 - 5) starać się uspokoić dzieci – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami;
 - 6) dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwolić dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b) nakazać dzieciom położyć się na podłodze,
 - 7) w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nauczyciel nie zostanie zidentyfikowany, jest dla Policji potencjalnym terrorystą.

2. Po zakończeniu akcji nauczyciel:
 - 1) sprawdza obecność dzieci, by upewnić się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregoś dziecka informuje Policję;
 - 2) nie pozwala żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu;
 - 3) prowadzi ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

XVI. 3

Procedura postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły

1. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:

- 1) nakazać dzieciom położyć się na podłodze;
- 2) starać się uspokoić dzieci;
- 3) dopilnować, aby nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się;
- 4) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników;
- 5) o ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

Ważne, aby nie rozłączać się i starać się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

2. Po opanowaniu sytuacji:

- 1) upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru);
- 2) zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych;
- 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- 4) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania;
- 5) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

XVI. 4

Postępowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenia bombowego

1. Symptomy wystąpienia zagrożenia:

- 1) podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne;
- 2) zainteresowania i uwagi wymagają:
 - a) rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
 - b) samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
2. Należy pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
3. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel informuje dyrektora szkoły.
4. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Gminną lub Policję.

XVI. 5

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby – Policję lub Straż Gminną lub organ prowadzący szkołę.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z określonymi w szkole procedurami.
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki, i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
4. Zawiadamiając Policję dyrektor podaje następujące informacje:
 - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot).

XVI. 6

Procedura postępowania w czasie zagrożenia bombowego oraz ogłoszenie alarmu bombowego

1. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę.
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.
11. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń Policji.
12. Ciekawość może być niebezpieczna. Należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.

13. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami osób upoważnionych.

XVI. 7

Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna, należy:
 - 1) słuchać uważnie;
 - 2) starać się zapamiętać jak najwięcej;
 - 3) jeżeli istnieje taka możliwość, nagrać rozmowę – jeśli nie – spróbować zapisywać informacje;
 - 4) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle;
 - 5) nie odkładać jako pierwszy słuchawki,
 - 6) jeżeli telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego, zapisać ten numer.
 - 7) jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał, zostanie przekazana Policji.
2. Po zakończeniu rozmowy należy niezwłocznie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych oraz powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor powiadamia:
 - 1) telefonicznie organ prowadzący i kuratorium oświaty;
 - 2) o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki;
 - 3) zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją.
Ważne: Uczniów trzeba poinstruować o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
 - 4) zabezpiecza ważne dokumenty, pieniądze;
 - 5) wyłącza lub poleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
Ważne: W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie należy go dotykać ani otwierać oraz w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niego osobom postronnym.
 - 6) dokonuje próby ustalenia właściciela przedmiotu,
4. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

XVI. 8

Procedura postępowania w razie wykrycia/znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. W razie wykrycia/znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu) należy wykonać następujące czynności:
 - 1) nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu;
Ważne: Jeśli osoba widzi „bombę” to oznacza, że jest w polu jej rażenia.
 - 1) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych;

- 2) zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo;
 - 3) powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki;
 - 4) zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
 - 5) zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze;
 - 6) wyłączyć lub poleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu;
 - 7) otworzyć okna i drzwi;
 - 8) usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne;
 - 9) nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych);
 - 10) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.
2. Po wybuchu bomby należy:
- 1) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch;
 - 2) zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych;
 - 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
 - 4) sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
 - 5) w przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.
 - 6) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

XVII

POZOSTAŁE SYTUACJE ZAGROŻENIA

W przypadku wystąpienia sytuacji nie ujętych w w/w procedurach, należy wesprzeć się procedurami zawartymi w dokumencie „BEZPIECZNA SZKOŁA”, opracowanym przez MEN w roku 2017. Dokument ten zawiera procedury reagowania w przypadku wystąpienia w szkole wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych oraz cyfrowych.